

1884-08-08

AFSENDER

Niels Skovgaard

MODTAGER

Joakim Skovgaard

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Generel kommentar:

Læsevejledning

Brevet er transskriberet fortløbende.

Foto 1 viser side 4 og 1

Foto 2 viser side 2 og 3

Foto 3 viser side 5

Foto 4 viser side 6

Afsendersted:

Kjærgaard

Omtalte personer:

Henrik Jespersen

Thorolf Pedersen

Joakim Skovgaard

Niels Skovgaard

Arkivplacering:

Mappe 18 nr. 37 og 37 a

DOKUMENTINDHOLD

Niels Skovgaard fortæller om et ophold på Fanø. Han opfordrer Joakim Skovgaard til at komme hjem på grund af koleraen, som breder sig i Italien. Han goiver også gode råd om salmiakspiritus som kur mod dårlig mave.

TRANSSKRIFTION

Mappe 18 nr. 37 og 37a

Kjærgaard 8 Aug. 1884

Kjære Broder!

Jeg lever i en sørgelig uvidenhed om hvordan Du har det, jeg hører nemlig hverken fra den ene eller den anden, men det er vel nok min egen skyld; et brev fra Faster har jeg dog fået, men deri stod ikke noget om Dig; den eneste underretning jeg har fået, er gennem Torolf. Ja tro nu ikke at jeg vil bebrejde Dig noget, det kunde sandelig ikke falde mig ind, for Du har rigtignok ellers samlet hvidglødene kul på mit hoved. Hør! jeg synes Du skulde rejse hjem i tide, inden koleraen kommer, husk at Du ingen stærk mave har, men i hvert tilfælde, anskaf Dig noget salmiakspiritus, det skal være et brilliant middel mod kolera, og jeg også set det i en håndevending ekspedere en diaré Torolf havde; Henrik Jespersen kender en mand der i koleraåret har reddet mange med det. Jeg ved jo ikke om salmiakspiritus (amoniak) som købes i Italien har samme styrke som det man får her, så det er vel bedst,

[s. 4]

Iat Du er forsigtig, da det er en stærk vare, Du kunde jo dersom Du skulde få lidt diaré, begynde med en lille portion, og så prøve hvor meget Du kan tåle, for resten tror jeg ikke at Du skal være altfor ængstelig for det, da det vi har her lader dygtig stærkt, vi tager 20 dråber i et halvt glas vand, hvilket kan tages et par gange om dagen, eller ti (10) dråber i en spiseske fuld vand. I kolera tilfælde må der vel sagtens mere til. Dersom Du får for meget af det, sådan at det brænder for meget, (lidt brænder det altid) så skal Du Drikke ædikke, da syren modvirker amoniaken, ligesom denne neutraliserer mavesyren; kan Du ikke få ædikke, så drik vand så Du spæder det, Du kan jo også smage på det, førend Du drikker ud.]

-2-

Mit arbejde skrider som sædvanligt fremad med den tilbørlige sindighed; så det er ikke stort der endnu er gjort, og det bliver heller ikke overvældende masser, jeg bringer hjem, kan jeg nok indse. Jeg har da været noget i dag med æ hav, men det er noget rent dævelskab at have at

gjøre med, ikke desto mindre har jeg i sinde at begynde på et større marine bilt, frådende hav mod solen med solblink i svære masser; da det formodentlig bliver til at kasere alligevel, gjør jeg forsøget på uspaltet lærred, skjortetøj. Det som der for tiden tegner bedst, er et fra nogle meget lyngklædte klitter, sildig eftermiddag mod solen.

-3-

Det er mærkværdigt sådan en variation der er i klitterne, i særdeleshed her, fra de mørkeste lyng landskaber til de mest blændende lyse sand og hælme landskaber, og klitter med egepurl og små moser eller rettere udtørrede søer. Men også de forskellige egne er helt forskellige, nu kender jeg næsten hele strækningen fra Fanø til Nymindesgab, men har ikke truffet nogen der ligner dem her, hverken i formation eller vegetadittoen, stor rolle spiller her en mængde ganske flade og ofte temmelig store lyng slætter, som strækker sig ind imellem dem. For nogle dage siden gjorde vi en god tur, vi var først på Endrupholm (Henriks hjem), og der efter på Fanø, der er klitterne temmelig ensartede, der gror meget græs på dem, og havet er overordentlig fladt, og strandbredden af en uhyre bredde, især på nordspidsen hvor den var en fjærdings vej, der var ikke så godt, men Nordby var rigtig god, der var udmærkede interiører. Vi blev færget fra Fanø over til Skallingen, der er overordentlig

[s. 1 og 4]

ejendommelig, endeløse sandflader uden en plante på, og så lige som et stuegulv, og så sine steder klitter med smukke skrænter ud mod havet, det var det mest øde man kan se, ikke et menneske bor der på hale halvøen som er et par mil lang, Blåvandshuk sprang vi over, fordi vi gik ind i landet, for at komme til Ho præstegård, hvor vi var i flere timer, der var meget rart og vi kappede da middagsmaden der.

Mappe 18 nr. 37 a.

Fra Ho kom vi til et klitparti med en plantage på; aldrig havde jeg drømt om at en nåletræs plantage kunde se så brilliant ud, men der var næsten kun fyr, meget lidt gran, og så var der det brillante terrain og klimaet, der gjorde det, man anede ikke raderne, og små og større træer stod imellem hinanden, det så næsten ganske svensk ud, og meget storslået. Vi har været i et par andre præstegårde, hvoraf jeg særlig synes om den i Henne, præsten her i Ål er ellers en rigtig rar gammel mand, men der er morsommere i Henne, navnlig er jeg komplet væk i en stue der, den er lille og lav med et eneste meget lille vindu, hvorigennem der kommer en belysning der er ubeskrivelig bedårende, og så er der en mørk sofakrog, som er toppunktet af hyggelighed; at sidde der og se på det klare lys der

[4]

falder ind på fruens fine sygelige hoved, når hun sidder på sin plads ved vinduet, og halvlyset på andre figurer, og dunkelhed i krogen bag ved, hvor præsten halvejs bliver en anelse, det er næsten ikke til at løsrive sig fra, jeg glæmmer at høre efter musikken, når en spiller der. Ja Du kan tro jeg i det hele taget befinder mig vel her, men ane hvor lidt tiltrækning Italien for tiden har på mig, det kan Du dog neppe, naturligvis må jeg tilså, at jeg vist nok sommetider vilde kede, dersom ikke Torolf og Henrik var her, Henrik er nu den bedste kammerat som det er muligt at finde, tror jeg, og Torolf er skam også rar. Hils meget, og gid Du vilde rejse inden det er for sent. Din broder.

(Mit arbejde skides som sædvanligt fremad med den almindelige hastighed, da det er ikke stort der endnu er gjort, og det bliver heller ikke overvældende masser, jeg bringer hjem, kan jeg ikke indse. Jeg har da vant mig til at arbejde med det, men det er noget rent dævelsk at have at gøre med, ikke desto mindre har jeg i sinde at begynde på et større mariner bilt, forinden han med solen med solbriller i svare masser, da det formodentlig bliver til at kaste alting, giver jeg først på uoplyst land, ~~der~~ skjønt, Det som der for tiden tegner sig, er et for nogle B meget lyngklædet klitter, siddende eftermiddag med solen.

Det er mærkeligt sådan en variation der er i klitterne, i særdeleshed her, fra de nørdeste byer landskaber til de mest blandede byer sand og halvmør landskaber, og klitter med eggen og små masser eller rettere udfordret. Men også de forskellige egne er helt forskellige, vi kan se jeg næsten hele strækningen fra Tønder til Skovvej, men her ikke truffet nogen der ligner dem her, heller i formationen eller i vegetationen, stor rolle spilles her en mængde ganske flade og ofte temmelig store byer klitter, som strækker sig ind imellem dem. For nogle dage siden North i en god tur, vi var først på Lundenholmen (Hendels by), og derefter på Tønder, der er klitternes temmelig ensartet, der grov meget græs på dem, og langt overordentlig fladt, og strandbredden af en ubegribelig bredde, hvor på nordsiden, omkring en fjærding vej, der var ikke så godt, men Nordby var rigtig god, der var udenadsk interesser. Vi blev først på Tønder over til Skallingen, der var overordentlig

For Hr Kom er til et klitparti med
en plantage på; aldrig havde jeg drømt
at en nåletræs plantage kunde se så
brillant ud, men der var næsten ingen
fyr, meget lidt gran; og så var det
det brillante terrain og klimaat, det
gjorde det, man anede ikke raderne,
og små og store træer, stod imellem hinanden
det så næsten ganske svensk ud, og
meget storslået. Vi har været i et par
andre præstegårde, hvoraf jeg særlig synes
om den i Henne, præsten her i Ål er ellers
en rigtig rar gammel mand, men der er
mønstrene i Henne, navnlig er jeg imponeret
væk i en stue der, der er lille og lav
et eneste meget lille vindue, hvorigen
der kommer en belysning der ubeskrivelig
bedårende, og så er der en mørk sofa, og
samt er toppedet af hyggelighed; at
siddes der og se på det klare lys der

SKOVGÅRD-MUSEET
Mappe 18 Nr. 37a.

falder ind på fruens fine søgelyse hoved,
når hun sidder på sin plads ved vinduet,
og ~~det~~ halvlyset på andre figurer,
og dunkelheden i Krogen bag ved, hvor
presten halvejs bliver en anelse, det
er næsten ikke tid at løsrive sig fra, is
glemmer at høre efter musikken, når
en spiller der. Ja Du kan tro jeg
i det hele taget befinder mig vel ~~hvor~~,
men alligevel hvor lidt tiltrækkning Italien
for tiden har på mig, det kan Du dog
neppe, ~~naturligvis~~ ^{naturligvis} må jeg tilsige,
at jeg ~~er~~ vist nok sommetider vilde
bede mig, dersom ikke Torolf og Henrich
var her, Henrich er nu den bedste
Kammerat som det er muligt at
finde, tror jeg, og Torolf er skam også
der. Hils meget, og god Du vilde rejse
inden det er for sent. Din broder.